

Lausunto koskien Finnoonsataman asemakaavan ja asemakaavan muutosta

Viite: Kaavaluonnoksen nähtävilläolo MRA 30 § mukaan

Pro. Nuottalahti-Nuottaniemi r.y. on Nuottalahden ja Nuottaniemen alueella toimiva asukasyhdistys, jonka elinoloihin ja asuinympäristöön Finnoonsataman kaavamuutos vaikuttaa sekä välittömästi että välillisesti.

Finnoonsatama-alue on nykytilassaan varsin epäviihtyisä alue, joka ei anna positiivista mielikuvaa merellisestä Espoosta eikä sen hyvin hoidetuista rannoissa. Asukasyhdistys pitääkin hyvänä, että Suomenojan satama-alueetta tulevaisuudessa kehitetään ja alueelle esitetään nykyistä monipuolisempaa toimintaa. Finnoonsataman kehittäminen antaa ainutlaatuisen tilaisuuden parantaa ranta-alueen viihtyvyyttä ja samalla luoda tarkastelualueelle uudenlainen vetovoimatekijä merellisen Espoon keulakuvaksi.

Yhdistys haluaa lausunnossaan painottaa niitä maisemallisia sekä toiminnallisia osatekijöitä, joita se pitää tärkeinä, kun venesatamaa laajennetaan ja kehitetään Nuottalahden ja Nuottaniemen asuinalueiden välittömässä läheisyydessä.

Asemakaavan muutokseen esitämme seuraavia huomioita sekä muutosehdotuksia:

1. Satama-alueen täytöt

Kaavaluonnoksessa on esitetty Finnoonsataman venepaikkojen määrän yli kaksinkertaistuvan ja talvisäilytyspaikkojen lisääntyvän tuntuvasti. Esitettyihin tavoitteisiin on päästy mittavilla merentäytöillä (täytöt 490 000 m³, ruoppaustarve 220 000 m³), joiden seurauksena sekä alueen maiseman että luonto-olojen on todettu muuttuvan oleellisesti huonompaan suuntaan. Sataman laajennuksen toteuttaminen ja siitä asukkaille aiheutuvien melu- ja ympäristöhaittojen on arvioitu kestävän useita vuosia. Massiiviset täytöt muuttavat alueen luonnollista vedenvirtausta ja lisäävät riskiä Nuottalahden veden laadun heikkenemisessä. Nämä ovat todellisia uhkia, jotka on myös tiedostettu Finnoonsataman asemakaavan ympäristövaikutusselvityksessä.

Muutosehdotus:

Koska kaavaluonnoksen mukaiseen rantaviivan muokkaamiseen ja sen aiheuttamiin ympäristövaikutuksiin sisältyy liian paljon ratkaisemattomia ongelmia sekä ympäristöriskejä, pitää yhdistys luonto- ja elinolojen tasapainon säilymisen kannalta tärkeänä, että kaavaluonnoksessa pitäydytään esitettyä pienemmissä merentäytöissä.

2. Veneiden talvisäilytys

Kaavamuutoksessa esitetty kokonaisvenepaikkamäärä on 2100 (lisäystä nykyiseen 1100 paikkaa). Talvisäilytyspaikkoja esitetään lisättävän satama-alueella nykyisestä 1300 paikasta jopa 2200 paikkaan, jolloin lisäystä tulisi n. 900 venettä. Venemäärän näin huomattava kasvu aiheuttaa alueen luonto- ja elinoloille välitöntä haittaa. Kaavaluonnoksen selostusosassa esitetyt tavoitteet viihtyisästä ja turvallisesta ympäristöstä ovat selkeästi ristiriidassa massiivisten täyttöalueiden synnyttämän karun ympäristön ja suurien talvisäilytyskenttien kanssa.

Pääkaupunkiseudulla arvioidaan olevan yhteensä 14.000 venettä. Veneiden talvisäilytys on ongelma, joka tulee ratkaista periaatteellisella tavalla ennen näin mittavan hankkeen eteenpäin viemistä. Suuri osa veneistä on pienveneitä, joita voidaan kuljettaa auton perässä vedettävillä trailerilla tai kuorma-auton lavalla. Veneiden talvisäilytys sisämaassa vartiodussa ja suojatussa ympäristössä on varteenotettava vaihtoehto, kun talvisäilytys rannoilla ei tulevaisuudessa ranta-alueiden rajallisuuden ja ympäristöongelmien takia ole mahdollista.

Finnoonsataman suunnittelussa tulee tavoitteena olla viihtyisä ja kaikille avoin veneilykeskus, josta syntyy alueelle uusi ympärivuotinen vetovoimatekijä. Alueen todellinen talvisäilytystarve tulee tutkia huolella, jotta ylimitoitettujen talvisäilytyskenttien tilalle voidaan suunnitella nykyaikaista ja tasokasta kevyenliikenteen ympäristöä, jossa kaupunkilaiset voivat turvallisesti kävellä pitkin rantaviivaa nauttien veden läheisyydestä ja merimaisemasta.

Nuottalahdenrantaan rakennetussa uudessa puistossa kulkee yleinen kevyenliikenteen väylä, joka on osa Espoon rannoilla kulkevaa kattavaa kevyenliikenteen verkostoa. Luonnonranta-alueesta puistosta avautuvat esteettömät näkymät suoraan Nuottalahdelle. Kaavaluonnoksessa rantapuiston yhteys merelle on tuhottu esittämällä puiston eteen uudelle täyttömaalle veneiden talvisäilytys- ja paikoitusalueet sekä venelaiturit.

Muutosehdotus:

Yhdistys esittää, että osa Finnoonsataman veneiden talvisäilytyksestä ratkaistaan hallitusti sisämaassa, jolloin ranta-alueen käyttömahdollisuudet paranevat. Alue voidaan osoittaa kaupunkilaisten käyttöön ja kehittää siitä viihtyisä ja kaupunkilaisille avoin virkistysalue oheispalveluineen. Esimerkkinä onnistuneesta ja toimivasta venesatamasta yhdistys haluaa mainita Haukilahden Meri-Helmen.

Yhdistys esittää, että Nuottalahdenrannan rantapuiston eteen esitetty täyttömaa talvisäilytys- ja paikoitusalueineen sekä venelaitureineen poistetaan ja rantapuiston avoin yhteys merelle säilytetään.

(Yhdistys on laatinut vuonna 2001 Nuottalahden ja Nuottaniemen rannoille vaihtoehtosuunnitelman, jossa on esitetty visio Nuottalahden uuden venesataman (marinan) sijainnista. Venelaiturit sijoitetaan idemmäksi siten, että uusi venesatama syntyy Nuottalahdenkadun ja Nuottalahti-nimisen kadun väliselle ranta-alueelle.)

2. Luonto-olot

Finnoonsataman pohjoispuolella sijaitseva Finnoonlahti on Espoon arvokkaimpia lintuvesiä, joka varsinkin muuttoaikana houkuttelee alueelle runsaasti vesilintuja. Lahti kuuluu Suomen tärkeimpiin lintu-alueisiin eli ns. FINIBA-kohteisiin. Finnoonlahden luontokokonaisuuteen liittyvät oleellisena osana myös sataman ja lahden välinen ruovikkoalue sekä rantalehdot, joilla on lisäksi suuri maisemallinen merkitys koko alueelle. Sataman täyttöalueet ulottuvat suunnitelmassa Finnåbåckenin uoman suuaukkoon asti tuhoten linnustolle tärkeän suisto- ja sula-alueen suojaympäristöineen. Finnoonsataman laajat täyttösuunnitelmat muuttavat ympäristön luonto-oloja ja aiheuttavat alueen linnustolle, vedenpohjan pieneliöstölle sekä rantamaisemalla korvaamatonta vahinkoa. Huoli luonto-olojen ja maiseman muutoksesta on nostettu esille myös ympäristövaikutusselvityksessä ja kaavaluonnokseen on esitetty näiltä osin selkeää kritiikkiä.

Muutosehdotus:

Yhdistys esittää, että sataman täyttöalueita pienennetään niin, että Finnåbåckenin suistoalue, rantalehdot sekä jokisuun ruovikot rauhoitetaan ja Nuottalahdenrannan puiston eteen suunnitellusta uudesta täyttömaasta talvisäilytysalueineen ja venelaitureineen luovutaan kokonaan.

3. Vesialueet ja ruoppaus

Satama-alueelle esitetyt merentäytöt (490 000 m³) sekä arvioitu ruoppauksen tarve (220 000 m³) aiheuttavat suuria ympäristömuutoksia lähialueelle. Matalassa Nuottalahdessa veden laadun arvioidaan huonontuvan entisestään veden samentumisen, kasvavien haitta-ainepitoisuuksien sekä virtausmuutosten myötä. Vedenlaadun muutoksia esiintyy myös läjitysmassojen kuljetusreitillä (11 km avomerelle). Suunnittelualueella on todettu olevan saastunutta maaperää sekä nykyisissä satamarakenteissa että veden pohjassa pilaantuneita sedimenttejä, jotka aiheuttavat omat riskinsä maansiirtoon ja ruoppaukseen. Massiiviset merentäytöt sekä laajalle alueelle ulottuvat ponttonilaiturirakenteet aiheuttavat Nuottalahden luonnolliseen vedenvirtaukseen niin suuria muutoksia, että virtaussuunnan Pirisaaren ympärillä voidaan olettaa muuttuvan päinvastaiseksi. Suuret täyttömassat aiheuttavat lisäksi riskin maannousemista matalassa Nuottalahdessa. Meren täyttämistä ja laajojen laiturialueiden rakentamisesta sekä lisääntyvästä vesiliikenteestä aiheutuvat ongelmat ovat todellisia uhkia alueella, joka sijaitsee keskellä pysyvää ja ympärivuotista asutusta.

Suunnitelmassa esitetyt uudet laiturirakenteet työntyvät huomattavan lähelle Ryssjeholmenia sekä Pirisaarta ja kaventavat vesiliikenneväylää näillä osin. Veneiden määrän huomattava kasvu (lisäys 1100 venettä) on lisäksi selkeä turvallisuusriski vilkkaasti liikennöidyllä ja ahtaalla vesialueella. Kaavaluonnoksessa satama-alueelle esitetty venemäärä (2200 venepaikkaa) on selkeästi ristiriidassa esitettyjen veneväylien sekä veneiden huolto- ja nostoalueiden suhteen. Toimivan sataman ja turvallisen vesiliikenteen suunnittelu tulee perustua tarkempiin asiantuntijaselvityksiin.

Muutosehdotukset:

Yhdistys esittää, että sataman täyttöalueita pienennetään ja laitureiden kokoa muutetaan niin, ettei Nuottalahden luonnolliselle vedenvirtaukselle synny esteitä. Lisäksi tulee esittää konkreettisia toimenpiteitä Nuottalahden nykyisen vedenlaadun parantamiseksi.

Yhdistys esittää, että sataman täyttöalueita sekä laitureiden kokoa ja venepaikkojen lukumäärää muutetaan niin, että alueen vesiliikenteelle ei aiheudu ylimääräisiä turvallisuusriskejä kapeista tai liian lähellä rantaa kulkevista väylistä.

4. Pirisaari osana Espoon saaristomaisemaa

Kaava-alueella oleva Pirisaari sekä alueen välittömässä läheisyydessä sijaitseva Ryssjeholmen ovat osa Espoon arvokasta saaristoa, jonka säilymistä nimenomaan saaristomaisena tulee Uudenmaan maakuntakaavan hengen mukaisesti vaalia. Ympäröivien vesialueiden erottamana olevan saaren luonne hämärtyy ja muuttuu, kun saari yhdistetään mantereeseen. Pirisaareen suunniteltu siltayhteys estää Nuottalahden luonnollisen vedenvirtauksen ja aiheuttaa alueelle ympäristöriskin. Satama-alueen laajennukseen liittyvät uudet laiturirakenteet ovat vaatineet aallonmurtajan rakentamisen saareen, mikä oleellisesti muuttaa sen luonnollista hahmoa. Pirisaareen esitetyt toiminnot lisäävät alueen palvelutarjontaa, mutta toimintojen mitoitus ei saa oleellisesti muuttaa saaren arvokasta rantamaisemaa.

Muutosehdotukset:

Yhdistys esittää, että sataman uusia täyttöalueita ja laitureiden kokoa ja määrää muutetaan niin, että Pirisaari voidaan säilyttää itsenäisenä saarena, jonne järjestetään tarvittaessa veneyhteys.

Yhdistys esittää, että Pirisaaresta kehitetään mm. vierasveneilijöitä palveleva viihtyisä sekä saaren mittakaavaan ja luontoon sopeutuva tukikohta, josta syntyy koru Espoon saaristomaisemaan.

Nuottalahti, Espoo 13.12.2005

Jussi Masalin

Paavo Laitakangas

Pro Nuottalahti-Nuottaniemi r.y.